

Anna Wrześcińska, Jacek Wrześciński

Dziekanowice, st. 22, gm. Lubowo,
woj. poznańskie, AZP 50-32/104

Informator Archeologiczny : badania 31, 179-180

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Materiały przechowywane są w Muzeum w Radomsku.
Nie przewiduje się kontynuacji badań.

Dobryszyce, st. 20, gm. loco, woj. piotrkowskie - patrz: wczesna epoka żelaza

DOLKI, st. 8, gm. Michałowo, woj. białostockie, AZP 40-90/1

- osada wczesnośredniowieczna (XI w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w lipcu przez mgr. Dariusza Krasnodębskiego (Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk). Finansowane przez EuRoPol Gaz SA. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 1794 m².

Przebadano około 40 różnego rodzaju obiektów archeologicznych (paleniska, jamy i doły postu-powe). Pośród nich wyróżnić można dwie podstawowe grupy:

Grupę I stanowiły obiekty o charakterze mieszkalnym, zlokalizowane w zachodniej części stanowiska, wkopane w gliniaste podłoże. Wystąpiły tutaj 2 duże jamy oraz związana z nimi grupa mniejszych dołów jam. Jedna z nich miała wymiary około 4 x 4 m, jej centralna, najgłębsza część zbliżona była w planie do prostokąta z lekko zaokrąglonymi rogami. Od strony północnej przylegało do niej zagłębienie o kształcie wydłużonym, nieckowatym. Ścianki głównej części obiektu były strome, zaś dno płaskie. Z okresem użytkowania tego obiektu związana jest niewielka warstewka piasku i gliny z niewielkimi węgielkami drzewnymi.

Grupę II stanowiły nieregularne wkopy otaczające plac naturalnej, białej gliny. Ich kształt oraz fakt, iż otaczały one glinę różniącą się od występującego na reszcie stanowiska piaszczystego calca sugerują, że mogły to być miejsca pozyskiwania surowca na potrzeby lokalnego warsztatu garncarskiego.

Łącznie znaleziono ponad 600 fragmentów ceramiki wczesnośredniowiecznej. Cały materiał za-bytkowy pozyskany w humusie lub w obiektach datować można na wczesne średniowiecze (XI w.), za wyjątkiem kilku fragmentów odpadów krzemienych oraz fragmentu siekierki krzemiennej, wiążących się z wczesną epoką brązu lub neolitem. Przeważają naczynia wykonane na kole garncarskim (znaleziono także kilka fragmentów ręcznie lepionych), zdobione w górnej części brzuśca linią falistą i żłobkami. Z ciekawszych znalezisk warto wymienić żelazny nożyk, fragment przęślika oraz kamien-ną osełkę.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii i Etnologii PAN.

Wyniki badań zostaną opublikowane w wydawnictwie „Badania na gazociągu”.

Badania będą kontynuowane.

Dudka, st.1, gm. Wydminy, woj. suwalskie - patrz: neolit

DZIEKANOWICE, st. 22, gm. Lubowo, woj. poznańskie, AZP 50-32/104

- wczesnośredniowieczne cmentarzysko szkieletowe (2 poł. XI - koniec XII w.)
- osada wczesnośredniowieczna

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 1 czerwca do 30 października przez mgr. mgr. Annę i Jacka Wrzesińskich (Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy). Finansowane przez Komitet Badań Naukowych i Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. Siódmy sezon badań. Przebadano powierzchnię 900 m².

Odślonięto 91 grobów szkieletowych i 17 obiektów osady. Analiza antropologiczna pozwoliła na wyróżnienie 95 osobników: 38 szkieletów należało do mężczyzn (1 w wieku Juvenis, 17 w wieku Adultus, 18 w wieku Maturus i 2 w wieku Dorosły), 25 do kobiet (8 w wieku Juvenis, 14 w wieku Adultus, 3 w wieku Maturus), 22 do dzieci (w tym 13 w wieku Infans I i 9 w wieku Infans II), 9 do osobników młodocianych, 1 do osobnika dorosłego o nieokreślonej płci. 88 ułożonych było na osi wchód-zachód, 3 na osi północ-południe, natomiast dla 4 orientacji nie ustalono. Pochówków o orientacji wschodniej było 45: 11 kobiet, 23 mężczyzn, 2 osobników w wieku Juvenis, 5 dzieci w wieku Infans I i 4 dzieci

w wieku Infans II. Pochówków o orientacji zachodniej było 43: 14 kobiet, 12 mężczyzn, 6 osobników w wieku Juvenis, 1 osobnika dorosłego o nieoznaczonej płci, 6 w wieku Infans I i 4 w wieku Infans II. Pochówków o orientacji południowej były 2: 1 mężczyzna i jeden osobnik młodociany. Jeden mężczyzna pochowany został z głową zorientowaną na północ.

W 62 grobach znaleziono 124 przedmioty określone jako wyposażenie zmarłych. W 29 grobach przedmioty występowały pojedynczo, w 17 po dwa, w 8 po trzy, w 4 po cztery, 2 po pięć, w 1 siedem i w 1 dziewięć. Najliczniej wystąpiły noże. W 45 grobach znaleziono 47 noży: 4 w skórzanych pochewkach z brązowymi ozdobnymi okuciami (2 w grobach mężczyzn, 1 w grobie kobiety i 1 w grobie dziecka) i 43 bez pochewek i okuć (22 w grobach mężczyzn, 13 w grobach kobiet, 5 w grobach osobników młodocianych i 4 w grobach dzieci). W jednym grobie wystąpiła pusta skórzana pochewka z brązowym okuciem. Drugą kategorią, pod względem ilości, były kabłączki skroniowe. W 11 grobach wystąpiły 22 kabłączki. Najwięcej (7) znajdowało się w grobie dziecka zmarłego w wieku Infans I (grób 87/97). Natomiast w grobach kobiet zmarłych w wieku Adultus występowały 3 (w dwóch grobach) lub 1 (w pięciu grobach). Oprócz tego w grobie kobiety zmarłej w wieku Juvenis wystąpił 1 kabłączek, a w dwóch grobach dzieci zmarłych w wieku Infans II 3. W dziewięciu grobach znaleziono 11 monet lub ich nadsładownictwo (4 przypadki). W pięciu spośród nich pochowani byli mężczyźni (3 zmarłych w wieku Adultus, 2 w wieku Maturus), w trzech kobiety (zmarłe w wieku Adultus), a w jednym dziecko (zmarłe w wieku Infans II). Interesujących było sześć grobów, trzy z nich ze względu na wyposażenie: grób mężczyzny w wieku Maturus (grób 23/97) z nożem oraz z 6 monetami (krzyżówki) złożonymi przy lewym biodrze (skarb grobowy), grób (55/97) dziecka (Infans I) z nożem i koliaż z 12 szklanych paciorków, grób (87/97) dziecka (Infans I) z obrączką brązową, fragmentem drucika żelaznego i 7 kabłączkami zachowanymi na nakryciu głowy. Natomiast trzy inne (groby: I/97, II/97 i IIA/97) były interesujące przede wszystkim ze względu na budowę jamy grobowej. Zlokalizowane bardzo blisko siebie, są wkopane stosunkowo głęboko (około 1 m) w gliniasty całec, a ich jamy mają znaczne rozmiary (250 x 110 cm i 330 x 125-110 cm). W grobach pochowano: kobietę w wieku Juvenis (z nożem w skórzanej pochewce z brązowym okuciem i 6 małymi gwoździemi, prawdopodobnie na desce i z szalunkiem z drewna), mężczyznę w wieku Adultus (z dwoma nożami) oraz osobnika dorosłego (grób będzie eksplorowany w następnym sezonie). Wyeksplorowano także fragmenty siedemnastu obiektów osadniczych należących do osady poprzedzającej czas funkcjonowania cmentarzyska. Z interesujących obiektów można wymienić bruk kamienny odkryty na powierzchni około 25 m² oraz piec o glinianej kopule i kamiennym palenisku (oba obiekty będą eksplorowane w następnym sezonie).

Cmentarzysko można datować na okres od 2 połowy XI po koniec XII wieku. Z przewidywanej powierzchni cmentarzyska około 3600 m² przebadano dotąd 3413 m². Eksploracja odbywa się jedynie w partii północnej i wschodniej. Pozostałe granice zostały ustalone.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Studiach Lednickich” i „Wielkopolskich Sprawozdaniach Archeologicznych”.

Badania będą kontynuowane.

Gajewo, st. 1, gm. Lubiszyn woj. gorzowskie - patrz: środkowa i późna epoka brązu

Gąbin, st. 1, gm. Lubanie, woj. wrocławskie - patrz: młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich

Gdańsk – Główne Miasto, ul. Piwna/Kaletnicza - patrz: późne średniowiecze

GDAŃSK-Stare Miasto

- cmentarzysko kultury wielbarskiej (okres wpływów rzymskich)
- osada wczesnośredniowieczna
- miasto średniowieczne i nowożytne z pozostałością fortyfikacji